

Plats och tid

rum Vi2023, hus Vita, Linnéuniversitetet, Norra Kajplan 6, Kalmar, 9.30-12.30.

Beslutande

Thomas Carlzon, ordförande
Marianne Andersson
Annelie Johansson
Anders Johnsson
Akko Karlsson
Cathrine Legrand
Jan Persson
Sverker Thorén
Otto von Arnold

Övriga deltagare

Irene Bohman, Vattenvårdsdirektör för Södra Östersjöns vattendistrikt; Eva Brynolf, avdelningschef, Miljöenheten, Länsstyrelsen Kalmar län; Katrin Herrlin Sjöberg, samordnare, Vattenmyndigheten Södra Östersjön; Niklas Holmgren, strateg, Vattenmyndigheten Södra Östersjön; Martin Rappe George, samordnare, Vattenmyndigheten Södra Östersjön; Are Vallin, samordnare, Vattenmyndigheten Södra Östersjön; Matilda Valman, samordnare, Vattenmyndigheten Södra Östersjön

Frånvarande

Roine Morin
Anneli Wirtén

Paragrafer

§§ 1-13

Justeringens plats och tid

Elektronisk justering 2019-06-25

Underskrifter

Thomas Carlzon
Ordförande

Otto von Arnold
Justerare

Matilda Valman
Sekreterare

§ 1 Ordförande öppnar mötet

Ordförande öppnar mötet och hälsar alla delegater välkomna.

§ 2 Fastställande av dagordning

Utskickad dagordning fastställs med ändringen att ärende 8 och 9 byter plats.

§ 3 Val av justerare

Till justerare väljs Otto von Arnold.

§ 4 Genomgång av förra mötets protokoll

Vattendelegationen tar del av informationen.

§ 5 Information om aktuellt i vattensverige

Vattendelegationen tar del av informationen samt noterar att återrapporteringen för åtgärdsgenomförande 2018 skickas ut till vattendelegationen när den är publicerad. Vattendelegationen delges också det PM, som Vattenmyndigheterna skickade till övergödningsutredningen (Dir. 2018:11).

Dagens sammanträde

Irene Bohman informerar (se presentation 5a) bland annat om den nationella klimatkonferensen ”Vattnet och samhället i framtidens klimat”, som hålls i Kalmar 28-29 augusti. Vattendelegationen önskar att det blir tydligare att det är Vattenmyndigheten Södra Östersjön som bjuder in.

Inför mötet med miljöminister Isabella Lövin i september ombeds vattendelegaterna att skicka in förslag till Irene Bohman på diskussionspunkter, som skickas till ministern innan mötet. En sådan diskussionspunkt, som noterades, var den om att Miljöövervakningsutredningen (SOU 2019:22), som identifierade brister i övervakningen och hur Vattendirektivet ska uppfyllas, men inte redovisar några förslag på hur detta ska åtgärdas. En annan diskussionspunkt, som noterades, var den om att ansvarsfördelningen gällande svara på remisser borde renodlas. Ett förslag från vattendelegationen är att vissa remisser endast skickas till de länsstyrelser som också är vattenmyndigheter istället för till alla länsstyrelser.

Irene Bohman informerar om att schemat är mycket tight för statusklassificeringen av våra vatten (se presentation 5b). Vattendelegationen efterfrågar att tidsplanen ses över.

Övergödningsutredningen (Dir. 2018:11) fokuserar på att utreda ett stärkt lokalt åtgärdsarbete. Utredningen kommer redovisas 28 februari 2020.

Dricksvattenrådet ligger på is i väntan på finansiering via höstbudgeten.

Katrin Herrlin Sjöberg och Niklas Holmgren informerar om den nordiska vattenförvaltningskonferensen, som hölls i Vaasa, Finland 21-23 maj. Vattendelegationen

uppmuntrar till mer information om liknande utbyten länder emellan och uppmuntrar till att bjuda in nordiska motsvarigheter till Södra Östersjöns vattendistrikt.

§ 6 Information och diskussion om inriktning för kommande åtgärdsprogram 2021-2027

Vattendelegationen tar del av informationen och föreslår att utöver de föreslagna myndigheterna som ställts upp som åtgärdsmyndigheter bör Bergsstaten och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) också utredas för att eventuellt läggas till. Under kapitlet ”Finansiering” i åtgärdsprogrammet föreslår vattendelegationen att historiska investeringar och åtgärder som gjorts, som nu måste återställas, kan redovisas. Vattendelegationen föreslår också att åtgärder behöver utökas för tiamin, mikroplaster och -föreningar, klimatanpassning, dagbrott och gruvor samt havsbaserad energi. Vattendelegationen föreslår att ”kommunen” måste särskiljas från ”kommunala bolag” vid beskrivning av ansvar för utförande av åtgärder.

Ärendet

När påverkansanalysen och statusklassificeringen är gjord och när miljö kvalitetsnormerna är satta ska åtgärdsbehovet bestämmas och detta ger i sin tur underlag till vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Nästa åtgärdsprogram gäller för nästa förvaltningscykel, 2021-2027. Enligt tidsplanen för nuvarande cykel planeras nästa åtgärdsprogram vara på samråd under november 2020 till april 2021. Vattendelegationen behöver därför besluta om samrådshandlingar senast november 2020.

Dagens sammanträde

Niklas Holmgren informerar (se presentation 6) att nya myndigheter övervägs att läggas till som åtgärdsmyndigheter, såsom Konsumentverket, Läkemedelverket, Transportstyrelsen och Statens Geotekniska Institut. Ett annat förändringsförslag är att övergå från åtgärdsområdessammanställningar per avrinningsområde till åtgärds genomförarnas geografiska mandat (t.ex. kommun, län). Den ekonomiska analysen i kommande åtgärdsprogram föreslås följa nuvarande budgetposter (t.ex. kommunalt, länsstyrelse). Styrmedelsåtgärderna föreslås kompletteras med ”Finansiering”, ”Hinder för genomförandet” samt ”Grundläggande och kompletterande åtgärd”.

Underlag

- Förslag – Inriktning nytt åtgärdsprogram 2021-2027

§ 7 Beslut om tidpunkt för implementering av ny baslinje

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikts beslut

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att implementeringen av revideringen av vattenförekomster ska ske vid ordinarie revidering inför den fjärde förvaltningscykeln (2021-2027) i enlighet med förslag (Underlag för om tidpunkt för implementering av ny baslinje i utsjö- och kustvattenförekomstindelningen).

Ärendet

Lag 2017:1272 om Sveriges sjöterritorium och maritima zoner trädde ikraft 2018-03-01. Den omfattar de maritima gränserna: baslinje, sjöterritoriets gräns, ekonomisk zon och kontinentalsockelns yttre gräns. Baslinjen styr uppdelningen mellan kustvatten och utsjövatten i svensk vattenförvaltning, genom definitionen baslinje + 1 nautisk mil. Förändring av baslinjens dragning har konsekvenser för vattenförekomstindelningen i kustbandet. Vattenmyndigheternas indelning av vattenförekomster hanteras i sexårscykler och den innevarande indelningen är satt för perioden 2017 – 2021.

Dagens sammanträde

Niklas Holmgren informerar om att om vi skulle forcera en förändrad vattenförekomstindelning för att Vattendirektivets indelning ska överensstämma med Havsmiljödirektivets, så medför det stora konsekvenser för pågående statusklassificering och normsättning, i ett skede där tiden är knapp i den redan förkortade förvaltningscykeln.

Beslutsunderlag

- Analys av den geografiska överlappningen mellan havsmiljödirektivets och vattendirektivets vattenområden, mot bakgrund av ny baslinje
- Underlag för om tidpunkt för implementering av ny baslinje i utsjö- och kustvattenförekomstindelningen

§ 8 Ny lagstiftning och ärendehantering

Vattendelegationen tar del av informationen.

Ärendet

Förändringar i miljöbalken avseende hantering av vattenmiljö och vattenkraft trädde i kraft den 1 januari 2019. Lagändringen innebär förändringar i miljöbalken som innebär att prövningsmyndigheter och kommuner i vissa situationer kommer att ha möjlighet att besluta om undantag från miljökvalitetsnormer för vatten, inom ramen för enskilda prövningar och kommunala beslut. Ett yttrande behövs i de fall det finns anledning att anta att en statusklassning eller en miljökvalitetsnorm behöver ändras för att det ska vara möjligt att ställa rimliga miljövillkor i ärendet. Vattenmyndigheterna ska alltid ges tillfälle att yttra sig i sådana ärenden. I sin begäran om yttrande ska prövningsmyndigheten föreslå vilken ändring som bör göras och varför. Om vattenmyndigheten håller med prövningsmyndigheten ska den fatta de beslut som behövs till följd av detta. I de fall vattenmyndigheten bedömer att det inte bör göras en ändring av en miljökvalitetsnorm, ska den ange det i sitt yttrande till prövningsmyndigheten och sedan lyfta frågan till regeringen för avgörande.

Dagens sammanträde

Katrin Herrlin Sjöberg informerar och pekar särskilt på att vattendelegationen kan komma att bli involverad vid beslut om tillåtelse av verksamhet eller åtgärd, förändring av miljökvalitetsnorm samt om kommuners beslut om tillstånd ska upphävas eller inte (se presentation 8a).

§ 9 Beslut om att överföra arbetsuppgifter till Vattenmyndigheten för Södra Östersjön

Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt beslutar att ta beslut om överlåtelse av uppgifter från Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt till Länsstyrelsen Kalmar län tillika Vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt per capsulam efter föreslagna ändringar i underlag (Beslutsunderlag och överlåtelse av uppgifter).

Ärendet

Arbetsordningen för Vattendelegationen för Södra Östersjön beslutas av ordföranden för Södra Östersjöns vattendelegation tillika landshövding för Kalmar län. Arbetsordning beskriver vattendelegationens organisation och verksamhet och reglerar ansvarsförhållanden, beslutsbefogenheter och arbetsfördelning inom vattenmyndighetens ansvarsområde. Enligt 1 § förordningen (2017:872) om vattendelegationer ska vattendelegationen besluta i frågor inom vattenmyndighetens ansvarsområde. Vattendelegationen kan överlåta till den länsstyrelse som är vattenmyndighet att besluta i dessa frågor, utom när det gäller beslut om miljö kvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplan. Den länsstyrelse som är vattenmyndighet kan i sin tur överlåta till de övriga länsstyrelserna i vattendistriktet att besluta i de frågor som delegationen har överlåtit till vattenmyndigheten.

Dagens sammanträde

Irene Bohman informerar (se presentation 9).

Beslutsunderlag

- Arbetsordning för Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt
- Beslutsordning och överlåtelse av uppgifter från Vattendelegationen för Södra Östersjöns vattendistrikt till Länsstyrelsen Kalmar län tillika Vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt

§ 10 Lokala riktvärden för grundvatten

Vattendelegationen tar del av informationen och efterfrågar att uttrycket ”höja miljö kvalitetsnormen” på grund av hög bakgrundsbelastning för särskilt förorenande ämne eller föroreningsindikator förklaras på ett tydligare sätt i kommande samrådsunderlag.

Ärendet

Riktvärde för grundvatten innebär den koncentration av ett särskilt förorenande ämne eller föroreningsindikator i grundvatten som inte bör överskridas. Riktvärden fastställs som en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. 2 § miljöbalken.

Dagens sammanträde

Martin Rappe George informerar (se presentation 10) att under tidigare cykler har naturlig bakgrundsbelastning av särskilt förorenande ämnen inte tagits hänsyn till vid statusklassificeringen av grundvatten. Under året har Sveriges geologiska undersökning (SGU), som är vägledande myndighet, gett stöd vid statusklassificeringen, bland annat genom sina föreskrifter när den naturliga bakgrundsbelastningen tillsammans med antropogen belastning

gjort att riktvärdena passerats. Beredningssekretariaten ansvarar för att identifiera de fall där framtagande av lokala riktvärden kan bli aktuellt. Därefter informerar beredningssekretariaten Vattenmyndigheterna att de vill använda sig av ett lokalt riktvärde. Sedan beslutar Vattendelegationen i respektive vattendistrikt om samråd där riktvärdena, efter revideringen av samrådsunderlaget, beslutas och skrivs in i förvaltningsplanen.

§ 11 Vattenmyndigheternas verksamhetsplanering 2019 och kopplingarna till hållbarhetsmålen 2030

Vattendelegationen tar del av informationen och poängterar att kopplingarna till hållbarhetsmål nummer 15 Ekosystem och biologisk mångfald saknas i genomgången.

Ärendet

De Globala hållbarhetsmålen antogs av FN:s generalförsamling 2015 och tar vid där Milleniemålen nådde sitt slutdatum (2015). Den nya agendan har år 2030 som mållår och sätter agendan för hållbar utveckling i världen. De fyra övergripande målen är att avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa och att lösa klimatkrisen. De Globala målen är 17 till antal och är en del av resolutionen Agenda 2030. På vattendelegationsmötet 19 mars 2019 efterfrågade vattendelegationen en tydligare koppling mellan vattenmyndighetens verksamhetsplanering och de Globala målen.

Dagens sammanträde

Are Vallin informerar (se presentation 11) om direkta och indirekta kopplingar till vattenmyndigheternas arbete genom att särskilt lyfta mål 2 Ingen hunger, mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 6 Rent vatten och sanitet för alla, mål 7 Hållbar energi för alla, mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 12 Hållbar konsumtion och produktion och mål 14 Hav och marina resurser.

Gällande återrapportering av de globala hållbarhetsmålen så bidrog Vattenmyndigheten Södra Östersjön i rapporteringen av mål 6 Rent vatten och sanitet för alla, genom att beskriva lägesbilden ekologisk status av Sveriges vattenförekomster.

§ 12 Övriga frågor

Inga övriga frågor lyftes.

§ 13 Mötet avslutas

Nästa möte är det nationella vattendelegationsmötet, som arrangeras av Bottenhavets vattendistrikt den 25 september i Sundsvall.

Ordförande avslutar mötet.